KURJER WARSZAWSKI.

D. 3. Marca. — Rok 1849. Sobota. № 60. Jutro, Śgo Kazimierza Kr: W.

W miesiącach Grudniu i Styczniu r. b. zostali Proboszczami: X. Józef *Kuderkiewicz*, we wsi Łuksze, Dyecezji Augustowskiej; X. Józef *Frey*, w Mychowie, Dyecezji Sandomierskiej; X. Józef *Kumalla* w Luboрzycy, Dyec: Kielecko-Krakowskiej; X. Walenty *Drapkowski*, w Solcu, Dyecezji Kielecko-Krakowskiej; X. Ignacy *Dziszewski*, w Malicach, Dyecezji Sandomierskiej; X. Czesław *Harwass*, w Dembem, Dyecezji Kujawsko-Kaliskiej; X. Ludwik *Pawlikowski* w Suchożebrach, Dyecezji Podlaskiej; X. Ignacy *Czajecki* w Kidowie, Dyecezji Kielecko-Krakowskiej; X. Franciszek *Woszczyński*, w Starym Zamościu, Dyecezji Lubelskiej. (P. R. M.)

Sukcessorowie niegdy J. S. *Rosen*, tutejszego Bankiera, mianowicie PP. Mathias *Rosen* Prezydujący w Radzie Szczegółowej Domu przytułku ubogich i sierot starozakonnych w *Warszawie*, Mikołaj *Gutmann*, Berman *Rosen*, Doktor Józef *Bernstein*, Leopold *Toeplitz* i Simon *Rosen*, pragnąc uczcić pamięć swojego Ojca i Teścia, który aczkolwiek zszedł beztestamentowo, oprócz licznych ofiar, i wsparć udzielonych drogą prywatną cierpiącym ubogim, złożyli dobrowolne ofiary następujące: 1) Rsr. 1350 (zł. 9000) dla Szpitala starozakon: w *Warszawie;* 2) Rsr. 1350 (zł. 9000) dla Domu przytułku ubogich i sierot starozakonnych w *Warszawie;* 3) Rsr. 1500 (zł. 10,000) na ręce JW. Radcy Tajnego Hr: *Skarbka*, Prezesa Rady Głównej Opiekuńczej Instytutów Dobroczynnych w Królestwie, dla rozdzielenia pomiędzy pięć tutejszych Zakładów dobroczynnych wyznania Chrześciańskiego. Z kwoty *ad 3*, Rsr. 1500 (zł. 10,000), podług życzenia składających, wpłynęło: Rsr. 450 (zł. 3000) dla Instytutu Sgo Kazimierza; Rsr. 300 (zł. 2000) dla Instytutu Sgo Jana Bożego; Rsr. 300 (zł. 2000) dla Szpitala DZIECIĄTKA JEZUS; Rsr. 225 (zł. 1500) dla Domu przytułku Starców i Kalek gminy Ewangielickiej; Rsr. 225 (zł. 1500) dla Instytutu moralnie zaniedbanych dzieci. Nadto Sukcessorowie niegdy J. S. *Rosen* Bankiera, również złożyli jako ofiarę dobrowolną Rsr. 450 (zł. 3000) dla Warsz: Tow: Dobroczynności. Ogółem zatem Rsr. 4,650 czyli złp. 31,000.

Zdając sprawę z roku 1848 pod względem lekarskim, Doktor A. *Helbich*, wymienił w pracy swojej nazwiska Lekarzy tutejszych, zmarłych w ciągu roku wspomnianego. Powtarzamy je tutaj, chociaż o zgonie z nich kilku, wzmianka w swoim czasie w Kurjerze Warszawskim uczynioną już została. Oto są nazwiska zmarłych: Marek *Berliński*, Doktor Medycyny, Lekarz Powiatu Siedleckiego; Wojciech *Chrzanowski*, Mag: Med: i Chir:, Lekarz miasta Sierpca; Adam *Funkenstein*, Lekarz kl: 2ej, Lekarz m. Zgierza; Fr: Wilh: *Leimveber*, Lekarz kl: 1szej; Maurycy *Müncheimer*, Lekarz kl: 2ej, Pomocnik Lekarza Ptu Włocławskiego; August *Potempa*, Lekarz kl: 1szej; Józef *Lipiński*, Magister Chirurgji; Leopold *Lühe*, Dr. Medycyny, b. Lekarz dywizyjny b. W. P.

Jutro o godz: 1ej z południa, odbędzie się posiedzenie Opiekunek Zakładu Sierot i Sal ochron, ubogich dzieci.

Podług obliczeń z r. 1847, Królestwo Polskie liczy 4,857,700 ludności; w tej mężczyzn 2,382,543, kobiet 2,475,157, a mianowicie: chrześcian 4,296,929, niechrześcian 560,771. W roku tym urodziło się mężczyzn 94,519, kobiet 92,209; umarło mężczyzn 96,487, kobiet 91,533. Z ogólnej ludności zamieszkiwało: w mieście *Warszawie* osób 166,997; w Gub: *Warszawskiej* 1,555,959; w *Radomskiej* 954,084; w *Lubelskiej* 1,013,434; w *Płockiej* 547,319; w *Augustowskiej* 619,907. W stosunku rozległości ziemi, przypada na jedną milę jeograficzną kwadratową, mieszkańców: w Guber: *Warszawskiej* 2312, w *Radomskiej* 2150, w *Augustowskiej* 1812, w *Lubelskiej* 1800, w *Płockiej* 1429.

Nakładem i drukiem S. *Orgelbranda*, Księgarza i Typografa, przy ulicy Miodowej № 496, wyszedł tom drugi *trzeciego Grzechu* p. Eugenjusza *Sue*, w przekładzie polskim, p. t. *Gniew* (Głownia piekielna); cena zł. 6 gr. 20. Pierwszy p. t. *Pycha* (Xiężna), 5 tomów, kosztuje zł. 13 gr. 10; drugi *Zazdrość* (Fryderyk Bastien), 3 tomy, zł. 10.

Komuż nieznane to szczególniejsze uczucie, które ani pod stan normalny zdrowia, ani pod cierpienie podciągnąć się nie da, a które tak trafnie jednem słowem *nieusposobienie*, nazwano. Owóż piękne córy mglistego *Albionu* więcej niżeli ktokolwiek podpadają tej niewypowiedzianej tęsknocie fizycznej, na której zwalczenie, mistrzowie sztuki hygienicznej, obmyślili równie wykwintne jak miłe i orzeźwiające *remedium*, a tem jest *Soda-Water*. Piękna *Angielka* z powłóczystem wejrzeniem i z rozpuszczonemi lekko w około skroni splotami, również jak elegancki dżentelman podpadający romantycznemu *splenowi*, przy każdej sposobności uciekają się do *Soda-Water*. *Soda-Water* to drugie *ultima ratio*, to drugie *goddam* Anglika. Ale żart na stronę, nie masz w rzeczy samej ani przyjemniejszego, ani skuteczniejszego truneczku na wszelkie jakeśmy wyżej wspomnieli nieusposobienia, jak *Woda Sodowa*. Użyć jej można w każdej porze ale szczególniej też po obiedzie; główny zaś jej skład znajduje się w Instytucie wód mineralnych Dra *Struve* w Ogrodzie Saskim, i w handlu Pana J. L. *Flatau* przy ulicy Nowo-Senatorskiej.

Skład nót muzycznych Fr. *Spiess* i *Spółki* przy ulicy Senatorskiej Nr 460, odebrał następujące nowości: Maurycego *Dietricha*, wielki Walc na fortepjan, ofiarowany W. St. *Jasińskiemu;* cena zł. 4. L. *Schnabla*, Impromptu z Trójki, na fortepjan, ofiarowane JW. Hr. *Mikorskiej;* zł. 4. *Goldtschmidta*, Fantazja z opery Don Pasquale, Donizetego, na fortepjan, zł. 5. *Friedricha*, 2 Pensées fugitives na fortepjan; zł. 3. Tegoż, Karnawał Wenecki mniejszy, na fortepjan; zł. 2. Tegoż, 3 Romanse na fortepjan; zł. 3.

Zakład fryzjersko-perukarski Jana *Kujawskiego*, przy ulicy Krakowskie-Przedm: Nro 427, otrzymał nowo-wynaleziony przez PP. Albert et Janissot, *patentowany w Paryżu Kosmetyk*, równy używanym dotąd blanszom, a który w ogóle posiada te przymioty, iż oprócz nadania naturalnej białości ciału, wzmacnia pory, zapobiega albo niszczy w krótkim czasie zmarszczki, czerwone plamy i robi skórę delikatną i białą. Oprócz tego Zakład ten zaopatrzony jest we wszelkie do upiększania i utrwalania potrzebne Kosmetyki, Pomady: Dupuitrena, George'a Fermont, do trwałego ściemnienia wąsów; Perfumy, Wody Kolońskie i Athénienne; Bandoline, Essencję mleczną, Mydło tualetowe, Tynktury do farbowania włosów, różne fixatoary, oraz szczotki do włosów i wybór wszelkich artykułów perukarskich, wyrabianych podług najnowszych żurnali paryzkich.

Wczoraj złożono w Redakcji Kurjera od T. M. zł. 50; z tych zł. 25 dla Kaleki w domu *Elerta*, i zł. 25 dla Kaleki bez nóg, zamieszkałej w domu W. *Frycze* przy ulicy Jerozolimskiej.

Dwa Mazury, skomponowane na pjanoforte przez J. *Sikorskiego*, wyszły nakładem Składu muzycznego Ig. Klukowskiego; cena zł. 1.

Kapotki z atłasu różowego marszczone, z bogatą blądyną wszywaną na każdym rzędzie marszczek, są ciągle modne; do nowości należą kapotki z atłasu koloru słomianego ozdobione bukietem z kwiatów axamitnych, od ciemno-pomarańczowego do blado-żółtego koloru cieniowanych. Kapelusze z axamitu niestrzyżonego białego, takimże axamitem podszyte, powinny być ozdobione woalikiem koronkowym. Najwięcej jednak wziętości mają kapelusze atłasowe koloru popielatego (feutre), podszyte axamitem niestrzyżonym *seriz*, a upięte kwiatami także popielatego koloru. Pióra kazoarowe są bardzo w modzie.

Kurs wczorajszy: Listy zast: nowe, za 100 zł. żądają rs. 14 k. 58½ (zł. 97 gr. 7), dają rs. 14 k. 55 (zł. 97); wartość kup. k. 11⅔.

Wczoraj w Teatrze Rozmaitości przywołani: po Kom: *Dzieci żołnierskie*, JPanna *Ciemska* 2 kroć i JP. *Królikowski* 4 kroć; po Kom: *Młynarz* i *Kominiarz*, JPanna *Morys*, JPanna *Cienska* 2-kroć, oraz JPP. *Rychter* i *Chomiński*.

Z Petersburga. — N. PAN mianować raczył Jenerała-Lejtnanta *Bibikowa 2*, zostającego przy osobie J. C. Wysokości Jenerała Feldzeugmejstra, Kawalerem Orderu *Orła Białego*. — Do Senatu Rządzącego, wydany został Ukaz Cesarski treści następującej: »Ukazem Naszym, danym Rządzącemu Senatowi w dniu 4 List: 1829 r. Rozkazaliśmy: Szlachcica Gub: Podolskiej, Eustachego *Chłopickiego*, za pojedynek który miał z dym: Sztabs Kapitanem *Godlewskim*, pozbawić godności szlacheckiej i oddać do służby wojskowej na prostego żołnierza. Obecnie, przychylając się do jego prośby, pomienionemu Eust: *Chłopickiemu*, uwolnionemu już od służby wojskowej, z powodu niezdatności do takowej, Najłaskawiej udzielamy przebaczenie, z przywróceniem praw szlachectwa." — Benefis Panny Fanny *Elsler*, był nader świetnym. Przy końcu baletu, gdy Publiczność zaczęła przywoływać słynną tancerkę, podano jej z parteru, przez orkiestrę, ogromną girlandę kwiatów, w pośrodku której umieszczonym był dyadem ozdobiony brylantami. Była to ofiara składki złożonej przez zwolenników jej pięknego talentu. Następnie Panna *Elsler*, przywołana, ukazała się z tym dyademem na głowie. — Przybyła do *Petersburga* znana fortepjanistka Zofja *Borer*.

Ameryka. — Kongres Stanów Zjedn: w ostatnim czasie naradzał się nad planem założenia kolei żelaznej przez międzymorze *Panama*, oraz względem przyłączenia *Kalifornji* i *Nowego Mexyku* do *Stanów Zjed:*. Z *Nowego Jorku* w krótkim czasie wydaliło się 6000 osób do *Kalifornji*; jeszcze 100 statków czeka, aby niezadługo odpłynąć. W *San Francisco* znajduje się transport 2ch miljonów dolarów w proszku złotym, który ma być przywieziony do Stanów Zjed:. — Rząd *Hajti* objął w monopol przedaż bawełny i kawy. *Kalifornja* kraina Ameryki północnej, dziś tak głośna odkrytą została w części niższej, roku 1532 przez Ferdynanda *Kortez*. Missjonarze *Societatis Jesu*, założyli tu kolonje r. 1642. *Nową Kalifornję* odkrył r. 1542 *Kabrillo*, a zwiedził w 36 lat po nim *Drake*. Hiszpanie zajęli ten kraj r. 1763, a następnie dostał się we władanie *Mexyku*.

Anglja. — Mieszkańcy *Tangeru* gotowi są oddać klucze miasta Admirałowi *Napier*, skoro zawinie ze swoją eskadrą; sami bowiem ukrócić korsarstwa nie mogą. — W *Cayes* na wyspie *Hajti*, Murzyn dopuścił się obelgi względem Konsula Stanów Zjed:, co może pociągnąć za sobą ważne następstwa. — Rząd *Hajti* chce koniecznie zająć hiszpańską część wyspy. — Porucznik amerykański *Morrison* przestrzega podróżnych, aby nie udawali się do *Kalifornji* drogą lądową przez góry skaliste; głód, zamiecie śniegu i zimno, grożą tam wędrownikom. Szukanie złota w *Kalifornji* teraz ustało, z przyczyny, iż ziemia na stopę wysoko pokryta jest śniegiem. Nowy Prezydent Stanów Zjed: Jenerał *Taylor*, 20go z. m. spodziewany był w *Waszyngtonie*. — Od czasu odkrycia kopalń w *Kalifor-*

nji, liczba obstalunków z Ameryki na towary w *Birminghamie* ogromnie wzrosła. — Sułtan *Marokański* przyrzekł Admirałowi *Napier* wynagrodzenie 50,000 funt: szterl: za statek *Dwie siostry*, złupiony przed kilku miesiącami przez korsarzy marokańskich. — Papiery konsolidowane ang: od początku b. r. do połowy Lutego, poszły w górę o 5 procent; o przyczynie tego podskoczenia kursu, rozmaite krążą domysły; rzeczą zdaje się podobną do prawdy, iż rząd angielski mając zamiar zmniejszyć stopę procentową papierów konsolidowanych z 3 na 2½ procent, ułożył się z Bankiem, aby jak największą liczbę nabyć, ponieważ podobna operacja może tylko odbyć się *al pari*. — Dziennik *Czas* obsypując pochwałami W. Xcia *Toskańskiego*, wykazuje niewdzięczność Włochów dla jednego z najlepszych Monarchów; tenże dziennik oddaje sprawiedliwość rządowi francuzkiemu, iż z takiem umiarkowaniem w sprawie włoskiej postępuje.

Austrja. — Ban *Jellachich*, otrzymał od Króla *Hanowerskiego*, order *Gwelfów*. — Ministerstwo skarbu pracuje nad planem rozpisania nowego podatku od gruntów. — W ciągu zeszłego karnawału wydawanie balów maskowych i balów publicznych w *Medyolanie* było zawieszonem. — Gazeta medyolańska zaprzecza wieści, jakoby Hr: *Radecki* nałożył na to miasto kontrybucję 2ch miljonów.

Francja. — X. Daniel Wiktor *Manglard*, Biskup Dyecezji *Saint Dié* w departamencie Wogezów, urodzony w *Paryżu* 11 Lutego 1792 r., rozstał się z tym światem. Dostojny Prałat był dawniej Proboszczem jednej z parafji w *Paryżu*. — Kongres bruxelski ma być odroczony w skutek stanu rzeczy w *Rzymie* i *Florencji*; głoszą nawet, iż Pełnomocnik francuzki P. *Lagrenée*, wrócił do *Paryża*.

Hiszpanja. — Biskup *Kordovy* i Arcy Biskup *Saragossy*, na posiedzeniu Kortezów 15go z. m., przedstawiali rządowi krytyczny stan Duchowieństwa, któremu nie wypłacają pensji budżetem oznaczonych. Minister sprawiedliwości przypisywał tę nieakuratność administracji poprzedniego ministerstwa. — Jenerał *Lersundi* wyruszył z załogami z *Figueras* i *Girony* przeciw hufcowi *Amettlera*, który podobno objął dowództwo w miejsce ranionego *Kabrery*.

Niemcy. — Duński Szambelan *Oxholm* przybył do *Hamburga*; przy jego wyjeździe z *Kopenhagi*, głoszono, że udaje się do *Frankfortu n. M.* w przedmiocie układu zawieszenia broni; z *Hamburga* zaś piszą, że udaje się do *Londynu* na konferencję. — Król *Pruski* rozporządził 5go b. m., aby rozwiązana gwardja obywatelska *Berlina*, była reorganizowaną. — W czasie pobytu Xiążąt niektórych mniejszych państw niemieckich w *Berlinie*, miały zajść i układy w przedmiocie uorganizowania wojska tychże krajów, według organizacji armji pruskiej. — Poseł Stanów Zjed: w Berlinie P. *Donelson*, udaje się do Frankfortu n. M., aby swoje listy wierzytelne przedstawić także władzy centralnej.

Szwajcarja. — Mieszkańcom szwajcarskim osiadłym w *Neapolu* wypłacono w zupełności wynagrodzenie przypadające za szkody poniesione w r. z. — Jedno z stowarzyszeń w *Wenecji* zażądało wydalenia wszystkich tamże osiadłych Szwajcarów; na to Konsul szwajcarski zagroził, iż zażąda swoich paszportów; zdaje się, że jego przedstawienie skutkowało. — Na przedstawienie Dyrektora wydziału wojny, Rada rządowa postanowiła wnieść w Radzie związkowej, aby odtąd nie pozwolono zaciągać w Szwajcarji ochotników do służby obcej.

Turcja. — Namiestnik egipski *Abbas* Basza, 6go z. m. odpłynął z *Stambułu* do *Alexandrji*; jego Sekretarz *Artim* Bej, egipski Minister spraw zagr:, otrzymał od Sułtana stopień Urzędnika pierwszej klassy, zatem w charakterze zrównany jest z Ministrami tureckiemi. Zaraz po wyjeździe *Abbasa* Baszy, tegoż Kapu Kinia (pełnomocnik przy Porcie), *Mazlum* Bej otrzymał dymisję, a w jego miejsce mianowany główny Dyrektor ceł, *Muchter* Bej. — Komisarz Porty przy Komisji pogranicznej turecko-perskiej, *Derwisz* Basza, 23go z. m. wyjechał do *Samsun*.

Włochy. — W. Xięztwo Toskańskie należało dawniej do Austrji, której było odstąpione traktatem z r. 1735; w r. 1801 przezwano je Królestwem *Etruryi*; w r. 1808 połączono z *Francją*; a w r. 1814 dostało się Arcy-Xciu *Ferdynandowi*, pod warunkiem powrócenia do *Austrji*, w razie wygaśnięcia linji panującej. — Z *Rzymu* odtąd poczty odchodzą codziennie, dotąd odchodziły 6 razy na tydzień.

Rozmaitości. — Widowiska teatru opery włoskiej w *Londynie*, rozpoczną się 10go Marca; między innemi, zaangażowani są do tego teatru: *Mario*, *Massol*, *Marini*; Panie: *Grisi*, *Dorus-Gras*, *Corbari*, *Ronconi*, *Meric* i Panna Katarzyna *Hoyes*. — Z *Nowego Jorku* przywieziono do *Londynu* ser olbrzymi, zrobiony ze śmietany pochodzącej z 700 krów; waży 1474 funty, ma 13 stóp obwodu, 4¼ stopy średnicy, i 18 cali grubości. — Inżenier angielski *Wiclaw*, wyrabia z *gutty percha*, rurki podługowate do przesyłania głosu; rurka taka mająca ¾ mili ang: długości, nazywa się *telakufanon*. Słowa wyrzeczone u jednego końca rurki, brzmią na drugim końcu jak najdonośniej. — Najpierwsze gazety były drukowane w *Wenecji*; ponieważ sprawy włoskie, wojny z Turkami, interesowały całe Chrześcjaństwo, a *Wenecja* była punktem dokąd przybywały nowiny ze wschodu, i gdzie nieraz toczyły się najważniejsze układy, Drukarz tameczny wpadł na myśl ogłaszać drukiem nadchodzące nowiny; płacono za exemplarz drobną monetę zwaną *gazetta*. Podług innych, wyraz *gazeta* pochodzi z winietki umieszczonej na pierwszych numerach drukowanych nowin, wyobrażającej *srokę*, zwa-

ną po włosku *Gazza*.— Wnętrze kolumny wandomskiej w *Paryżu* zostaje naprawiane. Schody w kształcie śruby, wiodące na szczyt kolumny, uważane za arcydzieło sztuki, popsuły się od niejakiego czasu, gdyż nogi przechodniów wydeptały w nich doły na 3 cale głębokości w samym środku; ponieważ przywrócenie tych schodów z kamienia byłoby bardzo kosztowne, postanowiono pokryć je brązem; obliczono, że 116 schodów kolumny, kosztować będą 18,000 fr.

PRZYJECHALI do WARSZAWY.

Antoszewski Rom: Ob: z Sierakowa; Boscy Ign: i Alex: Oby: z Olkusza; Czapski Piotr Oby: z Klimczyc; Dembowski Teod: Oby: z Tokar; Dębski Kazim: b. Sędzia z Sułkowic; Gliński Jan Oby: z Otmianowa; Hejnlejn Jan Kup: z Płocka; Janasch Wojc: Oby: z Zimnowody; Konopka Stan: Xiądz z Konopnik; Kleniewski Boles: Oby: z Sierakowa; Kożubowski Felix Urzęd: z Pułtuska; Łojewski Felix Oby: z Bogdanowa; Miszewski Mat: Obyw: z Naborowa; Matuszewska Apolonja Żona Ref: Stanu z Tymianki; Neugebauer Wilh: Ob: z Chabierowa; Precht Ant: Ob: z Krempicy; Rychłowski Ant: Ob: z Czerwonki; Ratomski Zefiryn Oby: z Pilicy; Roesler Kar: Oby: z Pacyny; Smiarowski Mat: Rejent z Łomży; Skwarski Lud: Sędz: z Włostowic; Zdrowski Hier: Oby: z Kujaw. (G. P.)

DONIESIENIA.

Dziś rano ciepła stopni 2. Wczoraj w południe 3.
Wysokość wody na Wiśle stóp 9 cali 8.
TEATR WIELKI. Jutro, *Machbet*.
TEATR ROZMAIT:. Jutro, 1szy raz nowa Kom: *Bałamut. Nikt mnie nie zna. Indjana*.